

Länstyrelsen
Örebro län

Åsa Forsberg

Direkt: 010-224 8752

Asa.forsberg@lansstyrelsen.se

BESLUT
2017-08-24

Dnr 511-1482-2017

Beslut om bildande av naturreservatet Vena hage i Nora kommun samt beslut om föreskrifter m.m.

BESLUT

Bildande av naturreservat

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länstyrelsen ett område av fastigheten Gamla Viken 1:21 i Nora kommun som naturreservat. Reservatet har den avgränsning som framgår av kartan i detta beslut och som slutligen märks ut i fält.

Naturreservatets namn ska vara Vena hage.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt att återställa värdefulla naturmiljöer. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Områdets betesmarker, ängar och andra ingående naturtyper liksom områdets orörda karaktär och dess biologiska mångfald ska bevaras och utvecklas.

Syftet ska tillgodoses i huvudsak genom att betesmark och ängsmark med dess flora och fauna vårdas och utvecklas genom slåtter och betesdrift. Åkermark ställs om till magra naturgräsmarker som sköts med slåtter och/eller bete. Träd- och buskskikt ska vårdas så att igenväxning av hävdberoende naturtyper inte uppkommer. Åtgärder kan komma att vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Som alternativ skötselmetod och som återställningsåtgärd för betesmark och ängsmark kan gräs- och risbränning komma ifråga.

Åtgärder kan komma att vidtas för att eliminera förekomsten av exotiska träd och buskar och invasiva växt- eller djurarter.

Föreskrifter för naturreservatet

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm, att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5§ andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att

1. utföra något slag av skogsavverkning eller skogsvårdsåtgärd såväl som att fälla enstaka träd eller buskar, samt att samla ihop, föra bort eller upparbeta döda stående eller liggande träd eller delar av träd,
2. så eller plantera träd eller buskar,
3. borra, gräva, spränga, schakta, markbereda eller utföra annan mekanisk bearbetning av mark, block eller berg, eller bedriva täkt av något slag, utfylla, tippa, eller anordna upplag,
4. dika, rensa dike, kulvertera dike, dämna eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållanden,
5. anlägga väg, stig, led eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster,
6. uppföra byggnad eller annan anläggning,
7. utöka befintlig byggnad eller anläggning,
8. uppföra mast eller vindkraftverk,
9. dra fram ledning i mark, vatten eller luft, eller gräva ned befintlig luftledning,
10. kalka, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller gödselmedel,
11. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla.

1. Utmärkning och underhåll av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Anläggande och underhåll av parkeringsplats för 2-3 bilar enligt beslutskarta.
3. Uppsättning och underhåll av informationstavla vid plats som markeras på beslutskarta.
4. Avverkning eller på annat sätt borttagande av exotiska träd och buskar såsom contortatall, lärkträd, ädelgran m.m. samt eliminering av invasiva arter som t ex blomsterlupin.

5. Naturvårdande bränning av gräs- och risvegetation som alternativ skötselmetod och vid återställning av slåtter- och betesberoende naturtyper.
6. Vård av träd- och buskskiktet genom naturvårdande gallring och röjning för att vidmakthålla hävdberoende naturtyper.
7. Undersökning och dokumentation i uppföljningssyfte av vegetation, mark- och vattenförhållanden inkluderande insamling av växter, svampar och djur.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Det är förbjudet att

1. borra, hacka, spränga, gräva, rista, måla eller på annat sätt skada berg, jordytan, sten eller block, eller att flytta eller bortföra sten eller block,
2. framföra motordrivet fordon annat än på vägar,
3. fälla, bortföra eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. skada vegetationen t ex genom att plocka eller gräva upp växter såsom ris, gräs, örter, mossor eller lavar och svampar,
5. cykla förutom på vägar och anvisade cykelleder,
6. rida förutom på vägar och anvisade ridleder
7. utan Länsstyrelsens tillstånd sätta upp permanent tavla, skylt, affisch, eller därmed jämförlig anordning eller att snitsla spår,
8. utan länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserad tävling eller övning, lägerverksamhet eller liknande.
9. utan Länsstyrelsens tillstånd utföra vetenskapliga eller andra undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär markering, insamling, fångst eller annan påverkan på naturmiljön.

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den 24/8 2017.

Enligt 7 kap 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart även om de överklagas.

Undantag från föreskrifterna enligt 7 kap §§ 5 och 30 miljöbalken

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som krävs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår ovan av föreskrifterna (under B) enligt 7 kap 6 § miljöbalken,

- b) förvaltaren av naturreservatet, eller den förvaltaren utser, att i uppföljningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial eller annan dokumentation av växt- och djurliv, luft-, mark- och vattenförhållanden inom naturreservatet,
- c) framförande av motorfordon av tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärende (insatsen ska omgående anmälas till länsstyrelsen),
- d) bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov, dock ej fridlysta eller rödlistade arter,
- e) markägare och djurhållare att framföra motorfordon vid naturvård, jordbruk, jakt och fastighetsförvaltning,
- f) rättighetshavare att utföra normalt underhåll av befintlig väg eller järnväg med tillhörande anläggningar i direkt anslutning till väg- eller järnvägsområdet i enlighet med nyttjanderätt som är gällande vid detta besluts ikraftträdande,
- g) rättighetshavare att utföra normalt underhåll av befintlig mark- eller luftledning i enlighet med ledningsrätt som är gällande vid detta besluts ikraftträdande,

Fastställande av skötselplan

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm beslutar Länsstyrelsen att fastställa den skötselplan för naturreservatet som framgår av bilaga 1.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Områdets naturvärden betingas av ett ålderdomligt kulturlandskap på kalkgrund och en mångfald kärlväxter och svampar knutna till miljön. Området består av öppna betesmarker, kalkhällmarker, kalkbarrskogar, små åkrar med vall. Området hyser även flera kulturelement såsom stenmurar, odlingsrösen, husgrunder etc som utgör viktiga strukturer för den biologiska mångfalden. Området har hävdats under lång tid med åkerbruk, slätter och bete detta har lett till den artrikedomen av arter som finns där idag. Området innehåller idag en stor mängd rödlistade kärlväxter och svampar. Hittills har 144 svamparter noterats varav 14 är rödlistade. Bland dessa kan särskilt nämnas de hotade arterna blåröding (*Entoloma bloxamii* VU), dadelvaxskivling (*Hygrocybe spadicea* VU) och ängsstarr (*Carex hostiana* NT). Två arter ingår i Åtgärdsprogram för hotade arter; blåröding (VU) samt praktvaxskivling (NT). Nämnade arter är beroende av att livsmiljöerna hävdas genom bete eller slätter. En återupptagen hävd och restaurering är därför nödvändig för att arterna ska kunna leva kvar i området.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

De särskilda naturvärden som framkommit om reservatsområdet kräver ett ändamålsenligt och långsiktigt skydd och vård för att bevaras och utvecklas. Detta skydds- och vårdbehov kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat.

Förutsättningarna att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om skötselmålen uppfylls, i enlighet med bifogad skötselplan.

Beslutet följer riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner för gruvnäringen, enligt den information Länstyrelsen fått av Bergsstaten.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ *förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning*, bedömer Länstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § *miljöbalken* innebär så begränsade kostnadmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Vena hages botaniska och mykologiska värden är väl kända sedan lång tid tillbaka.

2016 lades fastigheten ut till försäljning. Länstyrelsen kontaktade då markägaren och en värdering av marken beställdes. Under våren 2017 kunde ett avtal träffas med berörd markägare.

Ärendet har varit föremål för remissbehandling. Sakägare och övriga remissinstanser har beretts möjlighet att yttra sig över förslag till beslut.

Samråd har skett med Nora kommun.

ADMINISTRATIVA DATA

Namn:	Vena hage
NVR id:	2045296
Kommun:	Nora
Lägesbeskrivning:	Cirka 15 km SV om Nora
IUCN-kategori:	1a (strikt naturreservat)
Fastigheter:	del av Gamla Vikar 1:21
Markägare:	Enskilda
Fastighetsanknutna rättigheter:	Jakt, fiske, elledning
Areal:	15,6 hektar, varav 6,4 ha produktiv skogsmark
Naturtyper:	barrblandskog 0,1 ha, lövblandad barrskog 1,1 ha, triviallövskog 1,0 ha, ungskog inkl hyggen 4,2 ha, övriga skogsimp 0,6 ha, odlad mark 3,2 ha och betesmark 4,8 ha.
Förvaltare av reservatet:	Länstyrelsen i Örebro län

Detta beslut kan överklagas. (Se bilaga 2.)

Beslut i detta ärende har fattats av länsråd Anna Olofsson. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit länsjurist Katarina Nyberg, avdelningschef Magnus Eklund, enhetschef Johan Wretenberg samt handläggare Åsa Forsberg, föredragande.

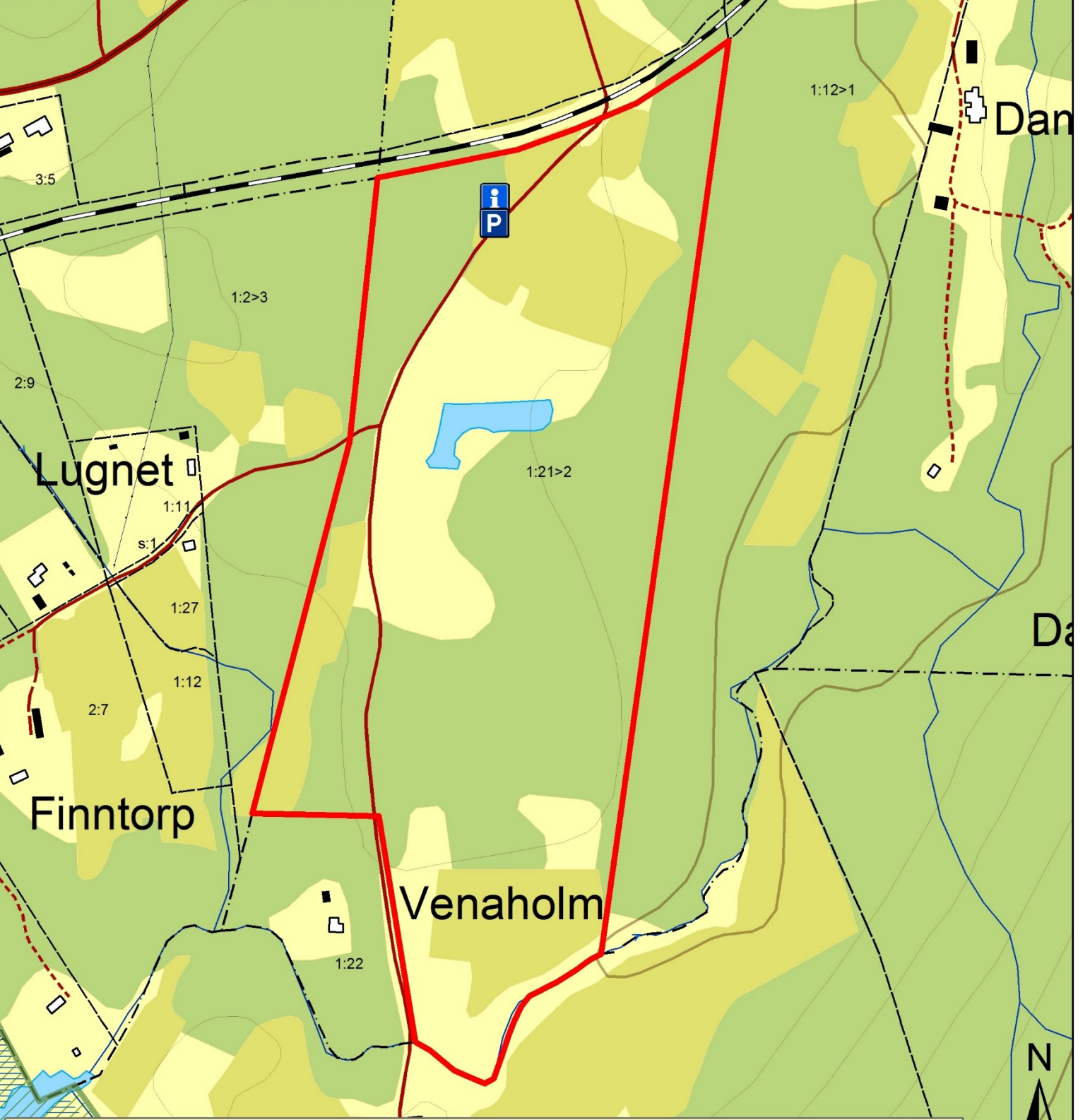
Anna Olofsson

Åsa Forsberg

Beslutskarta för naturreservatet
VENA HAGE
i Nora kommun
Beslutsdatum: 2017-08-24
Dnr: 511-1482-2017

- Naturreservat enligt detta beslut
- Naturreservat
- Informationstavla
- Parkering

Sändlista

Magnus Wesström, Vena gård, Vena 302, 713 92 Gyttorp

Per Erik Persson, Gamla Viken 217, 713 92 Gyttorp

Tore Persson, Vena 322, 713 92 Gyttorp

Lantmäteriet Örebro, registrator@lm.se

Jägarförbundet i Örebro län, alpo.syvajarvi@jagareforbundet.se

Region Örebro län, regionen@regionorebrolan.se

Sveriges jordägarförbund, kansli@jordagarna.se

ÄSO: Stadra-Nora, Håkan Fransson, 058770305@telia.com

Örebro naturskyddsförening, kajsa.greback@naturskyddsforeningen.se;
mwidell@swipnet.se

Lokalföreningar naturskyddsförening, Nora, henrikperrin@hotmail.com

Hopajola, asa.wistrand@naturskyddsforeningen.se

Nora Biologiska Förening, c/o Peter Bernövall, peterbernovall@gmail.com

BILAGA 2

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni är missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan Ni överklaga det

Överklagandet skall skickas eller lämnas till

Länsstyrelsen i Örebro län, Naturskyddsenheten, 701 86 Örebro.

Besöksadress: Stortorget 22
Telefon växel: 010-224 80 00

I brevet skall Ni

1. Ange vilket beslut Ni överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienummer)
2. Redogöra för varför Ni menar att Länsstyrelsens beslut är felaktigt och hur Ni anser att beslutet skall ändras.

Ni undertecknar brevet, förtydligar namnteckningen och uppger postadress och postnummer. Ni får gärna ange e-postadress under vilken Ni kan nås.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt så bör Ni skicka med dem.

Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. I så fall skall fullmakt sändas med överklagandet.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert brev inom tre veckor efter beslutets kungörande, annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.

Om överklagandet kommer in i tid skickar länsstyrelsen handlingarna vidare.